

נגיעות מפרשת השבוע נשא והג שבועות

פרשת **נשא** נקראת תמיד בסמוך לחג שבועות וכך יוצא ראוי ומתאים שלכבוד אירוע מתן תורה אנו קוראים את הפרשה הארוכה ביותר בתורה ובה הנושאים לכבוד סיום הקמת המשכן - סדר עבודות הלוויים, דיני סוטה, נזיר, ברכת הכהנים לעם ישראל קורבנות נשיאי ישראל ועוד. חג שבועות הוא אחד משלושת הרגלים אין לו הלכות ודינים מיוחדים אין בו מצוות משנות סדרי חיים כמו יציאה לסוכה, נענוע 4 מינים, ליל הסדר, הימנעות מחמץ ואכילת מצה. הוא נחגג יום אחד בלבד ולא שבעה אבל יש לו מנהגים משלו.

ד"ר יואל רפל ריכז מספר מנהגים והסברים לחג - **קריאת מגילת רות** המואביה - סיפור שמתחיל רע ומסתיים טוב **בתקופת הקציר**. גיורת שהצטרפה לעם ישראל בגיור מהיר שלא היה עובר היום... בחרה ביהדות מרצונה והתגיירה בכך שהצהירה וקיבלה על עצמה "פי אל-אשר תלכי אלך, ובאשר תליני אלן עמך עמי, ואלהיך אלהי". סיפורה של רות תואם את רוח התורה - אין מצווה הנזכרת בתורה מספר פעמים כה רב כמו כיבוד הגר והאזהרה מלפגוע בו וזאת יותר משמירת שבת כשרות וכדו'. המגילה מסתיימת בייחוס. רות "הגויה" זכתה שאחד מצאצאיה יהיה דוד מלך ישראל שנולד ונפטר בשבועות. המלך היהודי הנערץ והמהולל ביותר, איש רוח, נעים זמירות ישראל וגיבור מלחמה שממנו אנו מצפים למשיח בן דוד וזאת על רקע אנושיותו ולמרות חטאיו ואולי דווקא בשל יכולתו לשוב בתשובה למרות הכל. לאורך הדורות יצאו גדולי דור רבים שהיו גרים, בגמרא אף טוענים שנכדיו של המן הרשע התגיירו ולמדו תורה בבני ברק, נכדיו של סנחריב מלך אשור היו שמעיה ואבטליון מגדולי הדור, הפרשן הגדול אונקלוס שלפי הסברה הוא אחיינו של טיטוס הקיסר ועוד. המדרש מלמד "מגילה זו כולה חסד והתורה כולה חסד שנאמר: "ותורת חסד על לשונך"

לחג שמות רבים - **חג מתן תורה**, מדוע לא חג קבלת התורה? "מתן התורה" הקב"ה מסר את התורה לעם ישראל בהר סיני. קבלת התורה היא מעשה שעל כל יהודי לעשות מדי יום. **חג שבועות** - ספירה העומד לאורך השבועות בחיבור מפסח מידי יום ומאידך **חג הקציר** שילוב של רוח ועשייה כאמרת חז"ל "אם אין קמח אין תורה ואם אין תורה - אין קמח". **חג הביכורים** - הבאת הביכורים אינה תלויה בחג השבועות... היא מצווה לעצמה, האמורה בסמוך למצוות רגלים "ראשית כפורי אדמתך תביא בית ה' אלקיך" בזמן בית המקדש השני הפך יום הביכורים לחג עממי גדול ועולי הרגל לירושלים הביאו מביקורי אדמתם, בסלים מעוטרים מלאי פירות. לאחר החורבן חדלה העלייה לרגל ופסקה הבאת ביכורים. הקשר החקלאי של החג מקבל ביטוי בלתי שגרתי בעיטור בתי הכנסת והבתים בענפי עץ גדולים שעליהם ירוקים, פרחים ופירות. ישנם בתי כנסת בהם ענפי העצים מכסים חלק גדול של הקירות. הגאון מוילנה התנגד בחריפות למנהג הירק בשבועות וראה בכך 'חוקות הגוים' הנוהגים לקשט את בתי תפילתם במועדיהם.

תיקון ליל שבועות יש דעות שהוא קדום מאוד אך נשכח במרוצת הדורות והתחדש על ידי המקובלים בצפת במאה ה-16. מטרת ה"תיקון" היא "לקשט את הכלה". "הכלה" היא "כנסת ישראל". המתארכת לאהובה, הוא האלוקים, והתורה היא "הכתובה", החוזה הנצחי לקיום ההתחייבות על ידי שני הצדדים. התיקון מורכב מהתורה שבכתב ותושב"ע - משנה, תלמוד, מדרשים. המנהג נקרא "תיקון", משום שהוא בא לתקן את המעוות. לפי המסורת, בני ישראל ישנו או לא התעוררו בזמן ביום קבלת התורה. לפיכך, על מנת "לתקן" את מעשי אבותינו, קיבלנו על עצמנו להיות ערים כל ליל שבועות ולעסוק בתורה. המילה תיקון משמעה בארמית "קישוט", על ידי אמירת התיקון "מקשטים" את התורה לקראת נתינתה למחרת.

מאכלי חלב - בזמן מתן תורה נצטוו בני ישראל על כשרות הבשר. מכיוון שעדיין לא היו מיומנים בשחיטה, אכלו בינתיים מאכלי חלב. התורה משולה לחלב: "דבש וְחֶלֶב פֶּתַח לְשׁוֹנָךְ". על פי מסורת אחרת, בני"י נמנעו מאכילת מאכלי בשר בזמן מתן התורה משום שהם מביאים לידי תאוה והסתפקו במאכלי חלב, שצבעו הלבן מסמל את הטוהר והניקיון. "חלב" בגימטרייה ארבעים (40), כנגד ארבעים יום וארבעים לילה ששהה משה על הר סיני. המדרש מלמד "לא ניתנה תורה אלא על ידי ייסורים... שאם יהיו ישראל עשירים אינם מתעסקים בתורה, אבל כשהם עניים הם מתעסקים בתורה" ובע"ה שנעסוק בתורה ויוותרו לנו על הייסורים.

שבת שלום והג שמח.

שלר איתן

לעילוי נשמת אבי, מורי ורבי אברהם חנן בן נתן ואטל ז"ל.